

**Л. Ф. Каськова, О. О. Карпенко, О. Ю. Андріянова, Л. І. Амосова,
Л. Ф. Чуприна, І. Ю. Ващенко, Н. В. Янко, І. Л. Маковка**

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

**ВИКОРИСТАННЯ АДАПТИВНОГО МЕТОДУ НАВЧАННЯ НА
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ**

У статті досліджено адаптивний метод навчання на практичних заняттях з дисциплін, що вивчаються на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології. За всієї різноманітності методів, серед яких чільне міст займає адаптивний, вирішити важливе завдання підготовки висококваліфікованих розвинених спеціалістів можна лише через створення оптимальної системи, яка врахує потреби, запити та інтереси суб'єктів навчального процесу.

Ключові слова: адаптивний метод навчання, дитяча стоматологія.

The article has been researched the application of adaptive teaching method using for the practical lessons subjects in studying Pediatric Therapeutic Dentistry. Adaptive method takes important place among the variety of teaching methods and gives possibilities to resolve the essential task in training highly quality specialist and optimal system will be created taking into accounts their needs, demands and interests in the studying process.

Keywords: adaptive teaching method, Pediatric Dentistry.

В статье исследован адаптивный метод обучения на практических занятиях по дисциплинам, изучаемым на кафедре детской терапевтической стоматологии. При всем разнообразии методов, среди которых важное место занимает адаптивный, решить важную задачу подготовки высококвалифицированных развитых специалистов можно лишь через создание оптимальной системы, которая учтет потребности, запросы и интересы субъектов учебного процесса.

Ключевые слова: адаптивный метод обучения, детская стоматология.

В умовах соціальної перебудови суспільства значно зростає роль впливу цілеспрямованої діяльності людини на громадське життя. Так розвиток суспільства значною мірою залежить від людей в сфері освіти. В свою чергу, суспільство висуває перед сучасною вищою школою завдання сформувати всебічно розвинену особу, яка повинна задовольнити потреби суспільства. Згідно закону України "Про Освіту", метою освіти є «підготовка конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях» [1]. Досягнення цієї мети можливе лише за умов оптимального вибору методів навчання.

Тому нашим завданням було дослідити обраний адаптивний метод навчання на практичних заняттях з пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань з метою підвищення ефективності навчально-виховного процесу на кафедрі.

При виборі методу навчання ми провели аналіз наукової та методичної літератури, узагальнення та систематизацію матеріалу, аналіз роботи викладачів з даного питання. Педагогічна наука і практика розробили і перевірили значну кількість різних методів. Одні з них використовуються давно і вже стали традиційними. Інші народилися порівняно недавно. Як ті, так і інші мають своїх прибічників і опонентів. Сучасний педагог вищої школи України, повинен володіти ними і використовувати їх у своїй роботі. З практичної точки зору, найбільш поширені методи навчання поділяють на дві групи [2] - традиційні і нетрадиційні. До традиційних методів навчання відносять інформаційний (вербальний), інформаційно-ілюстративний репродуктивний), програмований, активний, дослідницький. До нетрадиційних методів навчання відносять такі: метод опорних сигналів (конспектів), модульний, кредитно-модульний, рейтинговий, контекстний, адаптивний, інтерактивний, комп'ютерний, відкритий. На думку багатьох сучасних українських педагогів вищої школи, тільки ту класифікацію можна

визнати близькою до оптимальної, яка узгоджується з системою ECTS, з українською практикою навчання, досвідом конкретного викладача і служить основою для її раціоналізації в майбутньому.

Методи навчання базуються на теоретично і експериментально встановлених фактах: у пам'яті студента залишається до 90% інформації, яку він здобув сам; до 50% того, що він бачить, і лише 10% того, що він чує. Тому потрібно використовувати як традиційні, так і нетрадиційні методи навчання. Викладач у цьому процесі формулює педагогічну мету, яку потрібно досягнути під час заняття з певною групою студентів, підбирає метод навчання, який найбільше підходить для досягнення мети і найбільше відповідає даній групі студентів, подає інформацію в зрозумілій та доступній формі. В сучасній медичній педагогіці, зокрема на заняттях з практичної стоматології, на наш погляд, з успіхом може застосовуватись адаптивний метод навчання (АМН) [3].

Організаційна структура практичного заняття за цієї моделі дозволяє збільшити термін самостійної роботи студентів, що, в свою чергу, вимагає переходу до безперервного управління, яке забезпечує надійну реалізацію на практиці основних положень теорії діяльності. Навчання, як один з видів діяльності людини, в умовах АМН стає переважно активною самостійною діяльністю, яка керується за допомогою навчальних і контролюючих іфограм, сітьових планів і графіків самообліку. В АМН створюються умови для розумного включення в навчальний процес передового досвіду; викладачів і результатів теоретичних досліджень вчених і педагогів практиків. АМН вбирає в себе не тільки найбільш сучасні організаційних форми, але і потребує принципово нового підходу до змісту навчання і процесів, які забезпечують гармонійний розвиток студентів.

В цій моделі викладач частину часу, як завжди, працює зі всіма студентами, навчаючи їх. Весь останній час в навчальному процесі загалом на заняттях використовується для самостійної роботи студентів. На першій погляд тут немає нічого нового, адже так ми і працюємо. Але суть в тому, що

ефективність заняття значно підвищується в тому випадку, коли викладач не тільки спостерігає за самостійною роботою студентів, а і працює в цей час з окремими студентами індивідуально. Загальна модель АМН дає можливість конструювати різні конкретні варіанти навчання на всіх рівнях систему безперервної освіти. Для вищої школи це створення нових структур лекційних, лабораторно-практичних і семінарських занять, які дають студентам можливість на кожному наступному занятті продовжити діяльність з урахуванням індивідуальних особливостей кожного з них, умов цієї діяльності.

На кожному практичному занятті викладач навчає всіх (сповіщає нове, демонструє, пояснює, показує, тренує), а потім працює в індивідуальному режимі (керує самостійною роботою, здійснює контроль, працює індивідуально). Студенти відповідно можуть працювати в трьох режимах: разом з викладачем; з викладачем індивідуально і самостійно під керівництвом викладача. Самостійна робота студентів продовжується позааудиторно. Однак, може виникнути ситуація, коли деякі студенти з різних причин не готуються до заняття. Але і в цьому випадку вони можуть підключитися до окремих видів роботи під час практичних занять, тому що не всі з режимів роботи на заняттях базуються на домашній підготовці. Час на заняттях максимально використовується для самостійної роботи при умові, що для кожного працюючого студента забезпечується партнер (робота в статичних, динамічних і варіаційних парах, робота в малих групах). Для відособленої самостійної роботи, яка включає виконання практичних завдань, задач, читання, конспектування, створюються багаторівневі програми, які виконуються в аудиторії і частково позааудиторно незалежно від інших видів діяльності студента. АМН пов'язаний з переходом до безперервного управління всією самостійною роботою студентів за допомогою сітьового плану і графіка самообліку, а також суцільного контролю результатів всіх видів самостійної роботи. Комплексний контрольний блок включає, поряд з контролем педагога, широке

використання взаємоконтролю і самоконтролю студентів з використанням як технічних засобів і комп'ютерів, так і безмашинного контролю.

Головна ознака АМН - різке збільшення часу самостійної роботи під час занять і завантаження студентів позааудиторною самостійною роботою. Для переходу на АМН з будь-якої навчальної дисципліни необхідно відійти від традиційної уяви про організацію навчального процесу. Модель у 98 кожного викладача має бути сформована по-своєму. Багато чого потрібно перебудувати в собі. І в першу чергу перебудувати потрібно своє педагогічне «нслення, перебудувати свої застарілі уяви про педагогіку, переломити в собі стереотип: навчаю так, як навчали мене. Необхідно змінити весь стиль взаємовідносин із студентами. Змінити свою уяву про те, що повинен робити І студент і як йому повинен допомагати викладач. Що він може зробити сам, зо за допомогою товариша, а що за допомогою викладача.

Адаптивний метод навчання це основа для подальшого переходу до єдиного педагогічного процесу нового типу. Існуюча система навчання за багатьма параметрами почала відходити від традиційної і трансформуватися з адаптивну. За всієї різноманітності методів навчання вирішити важливе завдання підготовки висококваліфікованих спеціалістів можна лише через створення оптимальної системи, яка врахує потреби, запити та інтереси суб'єктів навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України "Про Освіту" від 01.07.2014 № 1556-VII.
2. <http://www.studopedia.su716164868adaptivniy-metod-navchannya.html>.